

La Nació

Setmanari adherit a la "Unió Catalanista"

Redacció i Administració: CANUDA, 14, Pral.

La premsa ha de fer homes perfectes

NOSALTRES que de la premsa n'hem volgut fer sempre un mètode de dignificació i regeneració per als homes, no hem comprès mai com és possible que ningú s'hagi vist capaç de fer degenerar la missió assenyada i augusta d'aquella, encarrilant-la de cara a les violentes diatribes de llenguatge més propies per a ésser pronunciades entre homes d'empedreïda degeneració que no pas per a ésser dirigides a homes posseïdors d'un cervell que pensa i una ànima que, per ésser senzilla, de la premsa n'adoptarà, quan ne tingui—i n'hauria de tenir sempre—les bones qualitats que en ella s'hi reflexin, de la mateixa manera que n'adoptarà, també, la violència i les dolentes accions si, dia, darrera dia, es veuen estampades grolleres i cridaneres consideracions que de la premsa en fan quelcom de mal gust i escàndol.

En el terreny de les idees, no és pas qui més baladreja el que posseïx idees més consistents i sanïtoses. Devegades, els cridaners, els malparlats, són els que més feblesa, ideològicament, posseeixen.

Si la premsa, com lògicament se sustenta, ha d'ésser un exemplari de fortituds ideològiques i ha d'encarnar un esperit de persistent divulgació d'idees, deu allunyar-se de les aspiracions de llenguatge i sense cedir, mai, ni un borrall de ço que representi afirmació de les propies idealitats, ha de mantenir-se íntegra i digna.

¿Per què estampar violències damunt les planes dels periòdics si, les més de les vegades, careixen de consistència i són orfes de virtualitats pràctiques, ja que són irrealitzables? L'engany i la befa que's dirigeixen a les gentades, ja de si apassionades i, per tant, i en molts cassos, irreflexives, sobre tot al tractar-se de problemes i idealismes sentimentals, és cosa reprovable que no hem d'aconsellar ni aprovar i, molt menys, practicar.

Posseïm i propaguem els nostres ideals, fïts, només, els ulls en un futur regnat de benhaurances humanes i socials. Si ens arriba-

vem a creure que la nostra acció, des de les planes dels periòdics nostres, havia d'emmetzinar l'ànima i la consciència de la gent catalana que'ns llegeix i ens creguéssim, además, que aquesta mateixa acció havia de representar un obstacle per al nostre triomf i interpretar un fals i erroni concepte del que és i ha d'ésser l'idealitat nostra, trencaríem les plomes amb que escrivim i no dexaríem que 'ls batecs dels nostres cors ens imposessin la missió que ens hem emprès, convençuts que ha d'obtenir una ferma eficacitat que condueixi els destins individuals i col·lectius del nostre poble vers aquell règim d'humanes i socials benhaurances amb que sospirem i somniem.

No som partidaris de les grolleries baix cap aspecte. Les rebutgem, no sols per l'immoralitat que representen, sinó que, també, pel que tenen d'embrutidores i anorreadores de l'austera virilitat que'ls homes d'idees a tothora han de mostrar. I és que ni creiem ni podem creure que les actituds de verbositat violenta enmenin els ideals cap a l'assoliment del triomf i, encara menys, vers la consolidació en terror ferm de tot el contingut social d'una idea.

Entenem que'ls homes no han d'anul·lar ni tampoc anatematitzar amb estigmes infamants als llurs adversaris. Volem creure que tots els individus que conjuntament formen part de la vida dels pobles, de les societats, per la llur condició d'humans que de la vida i l'organització social en sofreixen les angúnies i neguits que la propia vida i organització social d'ara produeixen, tenen dret a pensar com vulguin i afiliar-se en les rengleres dels defensors d'aquells idealismes que més garanties de sentit social, a llur entendre, posseeixin.

Perquè creiem que la premsa representa un procediment d'afirmació, defensa i expansió ideològica és pel motiu que entenem que la tasca que ella ha de realitzar, és tasca d'apòstol i no de vulgar baladrer.

Sortosament la nostra premsa, la que pertany a l'Unió Catalanista i defensa i propaga les nostres sentimentalitats humanes i nacionalistes, no pot descendir ni descendirà a aquest rebaixament, a aquest estragament dels procediments que és costum posar en pràctica quan de propagar idealismes polítics se tracta.

La nostra premsa, podem rodonament afirmar que no té plomes mercenàries a sòu de qui més bé cotitzi el conreu del *chantage* polític. Les planes dels nostres periòdics brollen sempre de sinceritat i apassionaments, però, així i tot, tenim ben marcada dins la nostra consciència la fita que'ns impedeix anar més enllà d'on els homes, en la defensa de les propies idees, els és permès arribar.

No hi creiem en les fogositats de llenguatge; creiem, només, si, en les accions que anant-les continuament afirmant, avui, demà i sempre, esdevenen amarades de serena fortitud i es claven i s'endinsen en la pensa dels homes. Les buïdes verbositats, per fogoses que siguin, fugen i s'esfumen; pel contrari, les accions silenciosament afirmatives i solidificades, resten i s'afermen.

Volem ésser, doncs, partidaris d'aquestes darreres accions, perquè entenem que dona mostres de baixa ordinàriesa qui, en lloc d'aspirar al refinament de les costums socials o polítiques que enterboleixen i remouen les passions dels homes, ajuda a embrutir-les i enverinar-les. Realitzen una acció nociva i una tasca perversa, aquelles organitzacions polítiques que llencen sistemàticament les energies dels seus seguidors en un abim de negacions recobertes de paraules llampantes i grolleres.

La premsa ha d'ajudar en gran manera a sensibilitzar l'esperit dels homes; que s'hi dediqui, la premsa, a fer aquesta tasca, i les maneres i procediments d'actuar en la política dels pobles se suavitzaràn i els homes no professaràn cap mena de culte a la violència i a la intolerància, car ells hauràn esdevingut homes forts, homes perfectes.

El de sempre

NOVAMENT *La Veu de Catalunya*, que tant vegades ha contribuït a engroixir manifestacions oficials fent *bombo* per a que la gent de nostra terra acudís a rebre tota mena de representants del centralisme, s'indigna i protesta de que el govern de Madrid segueixi la seva habitual rutina de no voler-se, voluntariament, preocupar de res que sigui de vida per a nostra estimada Catalunya.

Veritablement, la situació econòmica actual, i encara més la de l'esdevenir, presenten un caràcter molt alarmant per a nostres indústries.

Acabem de passar una època de treball, degut a les compres extraordinàries que tingueren de fer-nos els francesos, més les contractes s'acaben i són moltes les fàbriques i tallers que's veuen precisats a despatxar el personal, creant-se una situació misèriosa per a nostra classe proletària, en general, i per a molts petits industrials, en particular.

Fins ara, mentre el govern francès oferia pagar llurs compres en metàl·lic, resultaven factibles les operacions, però ara la situació econòmica i especialment la monetària, de la França, ha canviat de tal faïso, que resulta difícilíssim per a aquell Estat el seguir pagant llurs compres en efectiu i té de recórrer a l'ús dels Bons del Tresor.

Als industrials catalans els és impossible realitzar les operacions baix aquesta base si no tenen qui els garantitzi la conversió dels referits Bons en efectiu, car amb aquest paper no poden pagar ni les primeres materies ni la mà d'obra.

Heu's-aquí, doncs, la causa principal que impossibilita que's facin noves contractes.

Si Catalunya tingués un règim propi amb força econòmica i no dependís en absolut del govern de Madrid, com actualment hi depèn, seria aquesta una de les ocasions en la qual més beneficis podria percebre, car podrien posar-se a la pràctica totes aquelles mides de desenrotllament econòmic que de molts anys vénen sol·licitant tots els elements que representen la vida industrial i comercial de Catalunya.

Més els fets alligonen, i tant de bò que el menyspreu amb que els governs de Madrid responen a nostres justes peticions tingui la virtut de fer desaparèixer de l'esperit de molts catalans l'indiferència amb que's miren les coses de Catalunya i els convenci de que amb el centralisme no s'hi pot anar amb actituds de rebaixament, sinó que cal plantar-li cara, exigint-li llibertat per a viure, puix no hi ha cap poble amb vitalitat pròpia que tingui dret a renunciar-hi.

Si en comptes de voler fer posar sordina a nostres reclamacions amb el sol fi de poder desenrotllar una política de partit, s'havés ensenyat a tot el poble, tant al de dalt com al de baix, a exigir amb dignitat allò que un jorn ens fou arrabacat per la força de les armes i al qual avui tenim dret, en proporció, al menys, a la mil·lionada de pessetes amb que contribuïm a les càrregues de l'Estat espanyol, és segur que les negatives del govern central s'haurien convertit en justes atencions

i els atropells a les nostres indústries i a tot quant representa la nostra vida, no s'haurien manifestat amb la virulència d'ara. Cal que els nostres obrers, industrials, comerciants, agricultors i tots quants componen la força econòmica de la nostra terra se convencin, per sempre més, que tenen un adversari molt gran de qui guardar-se i a qui combatre.

Diuen que l'experiència alligona, més, per als homes que volen ésser directors del nostre poble, talment sembla que els temps no passin i que el persistent actuar de la gent de Madrid, en tot quant fa referència a Catalunya, no'ls doni prous proves per a convèncer's que cal acabar d'una vegada amb tota mena de complacències i posar en pràctica procediments del tot equiparats amb els que ells segueixen.

Les claudicacions patriòtiques i les humiliacions de tota mena tenen de deixar-se per a aquells individus mancats de dignitat personal i col·lectiva; per a aquells homes que han estat llançats a la vida com a mostra del que representa el servilisme repugnant i misèriable i per a aquells éssers qual ambició els induïx inconscientment a convertir-se en enemics de sí mateixos...

Que reflexioni la gent oportunista, que vagin recordant els èxits obtinguts amb llur política de renunciaments i transigències, i, honradament, hauràn de confessar que sols quan el poble ha plantat cara, éssent ben aconduït pels seus directors, és quan ha conseguit quelcom de profit i ha estat atès en les seves justíssimes demandes.

A l'acció de positiva i veritable catalanitat que s'ha d'empendre, *La Veu de Catalunya* pot contribuir-hi, si així vol servir a la Patria, però sempre deu recordar-se que és a Catalunya aon deu dedicar la seva acció, i té de recordar-se, també, que per a donar proves de respecte als forasters, que de pocs, anys an aquesta part, tot sovint ens visiten, no li cal entonar himnes als representants del centralisme, sigui el que sigui l'acompanyament que portin i sigui la que sigui l'excusa que donin per a justificar llur visita.

Catalunya i el centralisme representen dos esperits antagònics. Per a la primera, tots nostres amors, entusiasmes i sacrificis; per al segon, tot nostre odi, noble i honrat.

PERE MANÉN

GUAITA

L'URBS barcelonina, en son ascendent romiatge, troba de temps aturadors naturals a la seva obra, com ho són la rutina, la manca d'ambient que modernitzi la seva vida industrial. No és pas d'ara, que diferents patriotes insinuaren l'idea de celebrar una nova Exposició internacional, que, com la de 1888, portant aires renovadors, impulsí les nostres accions del treball cap a una decidida generalització, sustraient-lo del raquitisme que tantes energies menyspreu i deixa traspasar-les a valors efectius d'altres pobles, per vergonya de Catalunya.

Aqueixa idea generosa per alguns esboçada i per tots els barcelonins i àdhuc per la majoria de catalans sentida, car Barcelona la considerem ben nostra tots els catalans, gaudint les seves alegries i patint les seves penes, va ser plantejada en l'Ajuntament barceloní en forma d'Exposició d'Indústries Elèctriques, qual primer projecte fou combatut pels regionalistes, i després, ells sabran per quines raons, junt amb els anomenats radicals, acordaven la celebració de l'universal certàmen, quals detalls se convindrien, segurament, en aquell memorable àpet a Sevilla, en qual taula prengueren seient, conjuntament, els senyors Cambó, Lerroux i Dato.

D'aleshores ençà, el senyor Lerroux ha deixat d'ésser l'espantall dels potentats de Catalunya, i en pac de la seva promesa d'atenuació,—ho havem de creure així—era convidat a formar en la Mancomunitat Econòmica, llevant-li així la famosa teia incendiària i ungint-lo potència econòmica, que en mans dels economistes de la nostra terra equival a amorfinament absolut de tot sentit social i polític.

Homes de modernes idealitats, som partidaris de l'internacionalització dels avenços, i per això son partidaris i defensors de l'Exposició d'Indústries Elèctriques. Sense mimba del nostre entusiasme, creiem, emprò, que donades les circumstàncies actuals, en que els Estats qui més força creadora havien d'aportar al nostre certàmen, sostenen una lluita en la que, guanyin o perdin, hi quedaràn extenuats, era convenient, fins per l'egoisme de l'èxit, l'ajornament d'aquest concurs. Els qui ho dirigeixen no ho han cregut així, i convidaren Barcelona a visitar el lloc destinat per a l'emplaçament.

Era diumenge a la tarda, una gentada immensa hi acudia, i a l'ésser a l'esplanada i contemplar des d'allí la ciutat dels nostres amors, malgrat nostre optimisme, vàrem sentir una forta depressió en el nostre esperit, car ens fèrem ben bé càrrec de la magnitud de l'obra a realitzar. Pensàrem que havia de realitzar-la l'Ajuntament, i que aquest, compost d'anomenats radicals, de regionalistes i els seus al·liats, és el mateix que no ha sabut donar ni una aparença d'organització als serveis municipals, que encara no ha pogut lograr acabar l'asfaltat de les Rambles i ha tolerat, sense voler-ho aclarir, que, no havent-hi acord municipal, se construïssin els túnels de la Reforma, que costen una mil·lionada i ningú sab quan serviràn, per a que serviràn, ni si mai serviràn.

Els ciutadans tenen el deure de tenir memòria per a saber a quí poden fiar els seus interessos, i per això, nosaltres, ciutadans de Barcelona, no tenim confiança en l'acció dels anomenats radicals, ni en els regionalistes i els seus al·liats de l'Ajuntament, per a l'èxit econòmic de l'Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques.—F.

D'Hostalrich a l'Hotel Martín

(SANT HILARI)

Teléfono } Hostalrich 407
Xarxa Garriga } (particular)
Sant Hilari 422

Servei especial d'Automòbils LA HISPANO-HILARIENCA

Passatge: 8 pessetes Anar i tornar: 14'15
10 kilos equipatge (en el mateix auto): 1 pta.

Sortida de Barcelona: a les 14'23
Arribada a l'Hotel: a les 18

Per encàrrecs de seients i cotxes especials per a família, al
Despatx Central: Rbla. del Centre, 6 - BARCELONA

NEGUEN els antisocialistes la raó d'existir de la lluita entre el capital i el treball. I el més dolorós és que aquest pensament domini també a molts obrers que no saben o no volen veure que la raó està de part dels socialistes. La lluita existirà mentres no s'atenguin degudament les reivindicacions obreres, mentres no's facin als treballadors totes les concessions a que són acreedors. Quan l'Estat se faci càrrec d'aquesta desigualtat social i imposi l'equitat, la pau del món s'haurà conseguit, i els amos i els treballadors viuràn en harmonia fins el dia en que — i aquesta és la suprema aspiració nostra — sigui la comunitat l'únic amo i tots treballlem i guanyem segons les nostres aptituds i l'importància del nostre treball.

Fins aleshores existirà el socialisme, fins aleshores, també, existirà la lluita entre el capital i el treball.

Va créixer el socialisme després de les predicacions den Marx. En Marx fou l'apòstol de les classes obreres. En Marx fou el que més científicament va remarcar que el treball de l'obrer no era suficientment remunerat, puix part del que li corresponia dels guanys anava a mans del seu amo, que no havia fet altra cosa que emprar un capital. «Bé està, deia en Marx — i amb ell tots els teoritzadors socialistes — que el capital empleat rendeixi un interès al propietari d'aquest capital, però també és natural que l'excés de valor que adquireixen els productes després de transformats passi a mans del que li ha donat aquest plus-valor.»

Suposem que la matèria prima — la fusta, per exemple — val deu pessetes. Aquesta fusta, empleada en qualsevol cosa, ha de rendir un benefici al seu posseïdor, i aleshores ja no val deu, sinó onze pessetes. Però ve l'obrer, i, al transformar la fusta en brut en un moble, fa pujar encara més el valor de la primera matèria, és a dir, fa que la fusta comprada a deu pessetes i que sense transformar, però utilitzada per a alguna cosa, val onze, al convertir-se en moble valgui tretze pessetes.

I diu en Marx: «El propietari de la fusta que ha empleat un capital de deu pessetes ha de treure un interès del mateix, i és natural que li rendeixi un benefici d'una peseta al vendre la fusta sense transformar. Si la fusta se converteix en moble mercès a l'intel·ligència i treball de l'obrer, el valor de la fusta ha pujat de dues pessetes més, i val, ara, tretze. Però succeeix que l'amo sols dóna una peseta a l'obrer, pel seu treball, i ell ne guanya dues: una com interès del capital empleat i una altra per obra i gràcia de la transformació soferta.

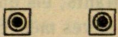
¿A qui correspon aquesta segona peseta? ¿A l'amo, que sols ha posat el capital, del que ja'n treu un interès, o a l'obrer, que ha fet pujar amb el seu treball el valor de la fusta? I amb en Marx, contestem els socialistes: a l'obrer. És a dir, de les tres pessetes que ha augmentat de valor la fusta, una correspon a l'amo, en qualitat d'interès, i l'altra correspon a l'obrer, en qualitat de remuneració pel seu treball, o sigui de sou, i la tercera

pertany també a l'obrer, perquè és ell qui, amb el seu esforç personal, la fa guanyar amb la transformació.

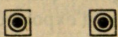
Això en la pràctica de la vida no succeeix. L'obrer treballa i sols percebeix una petita part del plus-valor adquirit per les matèries per ell transformades, mentres que l'amo, a més de cobrar un interès, se queda amb l'excés de valor adquirit per la primera matèria al convertir-se en una cosa útil.

Heu's aquí explicada la raó de la lluita entre el capital i el treball. Mentres això no's resolgui, mentres l'obrer no cobri el que ha de cobrar pel seu treball, la lluita se mantindrà encesa i totes les protestes sortides d'abaix tindran un fonament.

ERNEST MATONS

En el número vinent:
LA CATALUNYA HEROICA:
EN FARRÉS COSTA;
per M. Serra i Moret.

La nostra premsa

Camí del triomf

SOVINTMENT ens trobem en el cas de mantenir criteris absolutament oposats amb el corrent d'id es que's prediquen. I l'experimentació que'n fem de bon grat, que'ns plau extraordinàriament, la portem fins a l'intima valoració dels propis sentiments, essent així el nostre pensar, no pas fill d'una suggestió més o menys meravellosa, sinó d'un convenciment enfortit per l'acció contradictòria. D'aqueixa forma el nostre esperit no és vacil·lant, i la nostra acció devé fecondant per a Catalunya.

No som d'aquells que cerquen un profit en el seu actuar o un avantatge en la menaça. Conscients de la nostra ideologia, segurs del positiu valor de la nostra acció, integralment desinteressada, al revés dels de les fórmules estancades, propaguem i afirmarem la sobirania de l'idealitat renovadora.

La nostra idealitat no és per a retornar a l'ahir ni imposar el sentir d'avui; com que els pobles no viuen la vida d'un instant, sinó que és llarguíssima, de segles, els que lluitem serenament, sense ofuscaments ocasionats pels afanyes de triomf, no sentim impaciències, i, per això, la nostra idealitat pot no ésser admesa per molts, però serà sempre respectada per tots els homes de seny.

Sentim necessitat d'explaiar la nostra sentimentalitat propagadora de lliberacions ciutadanes; creiem en la conveniència d'una reformació total en l'actuar social i polític a Catalunya; emprò com que no patim frísament de dominació sobre els nostres semblants, quedem deslliurats de la temença de precipitacions que han estat en tot temps causa de matar en flor la pruija de generoses idealitats propagades.

Com que no aspirem a obtenir favorables solucions immediates, és per això que amb avantatge podem mantenir criteris oposats obertament als acomodatis que no veuen res més que l'acció immediata que volen realitzar, que el saborós fruit que seguidament volen collir.

No'ns fa res no triomfar per a nosaltres, mentre tinguem plena consciència del definitiu triomf de Catalunya.

(De *Gent Nova*, de Badalona.)

La Bandera (*)

SENYORS: L'objecte d'aquesta festa no pot ésser ni més hermós ni més lloable. Volem donar una bandera al nostre Casal, però una bandera en que s'hi vegi tot l'amor dels nostres cors, entre'ls fulgurants colors dels seus plecs.

Anem a fer una bandera, no per a tenir el dret de penjar-la sense cap amor en dies de festa davant del nostre hostatge; sinó per a que ella sigui el símbol més car dels nostres ideals. La bandera, ha dit algú, no és més que un troç de drap, dalt d'un pal. No, la bandera és, ha sigut sempre, emblema de l'ideal. Avui és la bandera, foren ahir les àligues romanes, foren més abans uns manats de blat al cap d'amunt d'un pal... La bandera, *el drap*, que és posa sense cap finalitat més que la de l'anunci d'una festa, d'un sarau, d'unes sessions de cinematògraf, si que se li pot donar el nom de drap, ja que aleshores la bandera no és més que l'*arcabota* d'interessos mequins dels homes.

La bandera, la bandera! Jo vui fer-ne un elogi, encara que humil com qui el fa.

No haveu vist mai el marxar d'un grandidió vaixell dels que creuen tots els mars i toquen totes les terres? A lo millor, veureu un home que amb dol al cor deixa la seva patria. A l'arrancar la nau, entre l'agitar dels mocadors, semblants a voliors de colomes, dels que marxen i dels que's queden, l'home, l'emigrant, sent que tot el seu ésser s'ablana i es destroça. Adeu les seves montanyes, el seu mar, la ciutat, la família, la seva patria, adeu! Dintre unes hores, l'immensitat de l'Oceà haurà posat una barrera entre ell i la seva terra.

I l'home arriba a llunyes terres i després en coneix unes altres i unes altres... La seva vida ha quedat trencada, és un altra vida. Viu un altre ambient, veu uns altres homes, és una altra la parla que sent al voltant seu, són unes altres les banderes que voleien en l'aire.

En el seu romiatge ha sofert tots els dolors, ha plorat amargues llàgrimes, ha sentit més d'una vegada la crudeltat del Destí; més de tant en tant, quan menys pensava, ha trobat un dia en la façana d'una casa una bandera barrada en or i grana. Amada bandera! Allò, aquella tela, és el símbol de la Patria! L'home ha plorat de goig i de dolor i de bona gana hauria besat davant de tothom aquell *drap* que li ha recordat als seus, a la seva terra, als que parlen la llengua d'ell, la que la seva mare li ensenyà a parlar amb una dolçor per ningú igualada.

La bandera! És el far que'ns il·lumina en el mar revolt de les lluites patries; és la *creu de terme* del que va pel món; és el símbol de la tradició i la guia del progrés; és la Patria tota, alentorn de la qual sabem lluitar, morir i estimar.

Per això, nosaltres, farem la nostra bandera, per això l'han feta els Casals, per això, demà, no hi haurà ciutat, poble ni poblet de la patria nostra, on no s'aixequi, venerada i orgullosa d'ésser el símbol, l'emblema més preuat de la terra i els homes de Catalunya.

Fem-la, doncs, i alcem-la ben alta, damunt dels nostres caps; l'hauem teixit tant amb fils de seda, com amb fils de voluntat i energia. No la podrà mai ningú malmetre, ja que per sa defensa fariem, si fos precis, ço que han fet altres. Prou fulles d'or té la nostra historia per a que sapiguem com per la bandera, símbol de la Patria, es va al sacrifici content i brau el cor, orgullosa i dreta la testa.

i Hemeroteca General

DOMINGO ROCA

(*) El present treball fou llegit en la Festa de Joventut que, a profit de la bandera del C. C. del Poble Nou, en aquesta entitat s'hi celebra.

Si volem que'ls ciutadans del demà siguin dignes de la Catalunya que anhelem, coopereu al sosteniment d'escoles catalanes, inscrivint-vos com a socis de la

Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana

Oficines: Canuda, 14, principal

Soliloquis

El bell passat de Catalunya, on hem après a estimar-la, font d'inspiració i esperó que'ns encoratja a reconstruir-la, mereix tots els nostres amors i tots els nostres respectes. Es com les velles alzines dels nostres boscos. Els avis les varen plantar i, mercès a la seva previsió, avui la seva ombra ens reconforta en les fadigues de nostre llarg romiatge.

Ha d'ésser ben circumstancial la glosa de preterites gestes. El catalanisme és ja una llei discutida i acceptada.

El món camina i, amb ell, nosaltres. Si treballlem per demà, no ens girem massa endarrera, que això pot retrassar l'arribada.

Construïm reflexionant i no portats d'impressions del moment. Encarrilem bé els esforços, per a que a l'hora de les realitats no estem encara desprevinguts i embadalits davant les glòries del passat.

Els sofismes, paradoxes i llampants idealitats poden entusiasmar, però no convencen; tinguem la noble pretensió de conduir al poble. La follia d'arrocegar-lo jamai la tinguem. Construïm acuradament, però depressa.

Quan Catalunya esdevinguí al món, deu viure harmonitzada amb els avenços dels temps. Hem de guanyar l'endarreriment que representa la tongada d'exotismes que hem sofert, enlairant-nos al lloc que socialment ens correspon dintre del concert dels pobles de la terra.

Emmurallem-nos, sense copiar, però, en aquells pobles que han assolit una més perfecta i humana civilització.

Rutes a seguir? Nosaltres ja fa anys que la tenim escollida la nostra.

Pensem, només, que un plebiscit a Catalunya donaria negatius resultats, encara. Recordem-nos dels reraçagats, als quals ens pertoca desvetllar parlant-los el seu familiar llenguatge per a fer-los assimilables les nostres redemptores ideologies. No ens oblidem dels germans de raça forasters a la casa llur; tinguem ben presents les característiques modalitats de les gentades catalanes d'ací i d'enllà de la terra nostra; no oblidem, tampoc, la tasca persistentment entorpidora dels interessats en que perduri la desnaturalització de Catalunya.

J. GRANT I SALA

Correu de Catalunya

VILANOVA I GELTRU

El problema de l'aprenentatge

A l'Ateneo, la culta entitat de tant bona història, l'hi cap l'honor d'haver sigut el primer Centre cultural de la nostra terra on se plantegés en tots els seus aspectes, l'importantíssim problema de l'aprenentatge.

Mai com ara és arribada l'hora de pensar en fer quelcom de pràctic, alguna cosa de resultats positius que'ns trobi previnguts davant les conseqüències funestíssimes que'ns planteja a dia fixe el paorós conflicte europeu. I cap, de tots els mils perills qu'ns envolten, tant cert i tant menaçador com l'emigració que vindrà el dia de la pau. Els pobles militants, els que avui sofreixen l'escolament de les seves més cares energies, se trobaràn, després, a l'hora de la seva reconstrucció, mancats de tot i Catalunya que no podrà, per la seva manca de sobirania nacional, cooperar a la consolidació de la pau, corre en canvi, pel perill de veure's abandonada dels seus homes, dels que treballen, dels que tenen totes les virtuts de l'home resignat i que esdevé, sarcàsticament, l'únic producte d'exportació nostra, acceptable.

Tot quant se faci des d'avui per a aminorar aquest mal inevitable, serà poc; perquè en el camp social podem dir-ho clar, si no volem enganyar-nos, està tot, tot, per fer, i no s'obira, esperancadora, l'iniciació d'una acció preventiva. Res d'organitzar nostres forces socials, industrials i comercials; res de pendre mides que el dia de demà siguin aturador de la gran desbandada. Nó, aquí es prefereix una pau absoluta, silenciosa, que encaixi bé amb la imposada neutralitat que vol dir desentendre's de tot i renunciament al dret de col·laborar a l'avançament del món.

Més no tot calla; no tot és resignació; no tot és assentiment a aquest estat d'inconciència. Dintre nostra Catalunya se sent palpable la protesta i de mil maneres se manifesta. El cicle de conferències del Ateneo de Vilanova, no té altra significació que un acte de forta rebeldia. Aquí no volem morir; els d'aquí no volem morir; els d'aquí no volem que els nostres fills, demà, amb desig d'una noble enveja, passin les fronteres per anar a aprendre i després quedar-se a enriquir terres llunyanes.

Per això l'Ateneo, ha posat a debat un tant important problema, demanant l'opinió d'eminentíssims sociòlegs de Catalunya—emesa en el transcurs del Cicle de Conferències a que'ns hem referit—perseguint la finalitat d'arribar a la creació de l'Escola de la primera Universitat del Aprenentatge i, per mitjà d'ella, al perfeccionament del nostre obrer, esdevenint, d'aqueixa tasca, un gran bé per a la patria i resolent un dels problemes socials de més transcendència per a la generació actual.

JOAN ROVIRA.

REUS

Ullada general

Reus.—Heu's-aquí un nom que ell sol evoca innombrables records de gestes virils, d'homes gloriosos, de genis, de grandeses... de tot ço que avui ja no és més que un record.

Aquesta ciutat que en altre temps era sempre la primera en fer sentir la seva veu de protesta, quan un acte dels governants se'n feia acreedor; aquesta ciutat, que era la primera en manifestar sorollosament la seva disconformitat amb el règim

monàrquic-centralista, i en palesar el seu pregó lliberalisme; aquí ont se celebrà el primer matrimoni civil; ont hi ha el primer fossar secularitzat; i que, per tot això, s'havia ben guanyat el títol de la ciutat més lliberal, mireu-la: ja quasi no'n queda res de tot allò. I sabeu a canvi de què s'ha posat als peus dels governs de monarquia centralista, tot aquest tresor espiritual del nostre Reus? Perquè ens donessin unes subvencions per a empedrar carrers, i alguna R. O. per a burlar la voluntat del poble. Bona obra la d'empedrar carrers d'aquesta forma, pels senyors Esteves, però per als bons lliberals i àdhuc pels bons reusencs, obra funesta; car és mil voltes millor la fortitut d'esperit de que abans gaudíem per a defensar els nostres drets de ciutadania, que no la minsa millora de l'empedrament d'unes quantes vies públiques; car els empedrats, amb diners, podien fer-se més o menys tard, i l'interès d'esperit no hi ha prou diners per a comprar-la.

Abans, era la nostra ciutat mirada amb respecte pels governants de Madrid, perquè tenia donades proves del seu valor i del respecte a la seva sobirania; ara, davant les claudicacions de tota mena comeses pels polítics d'ofici que han governat durant prop de 30 anys la ciutat, la veu del poble ja no és sentida ni escoltada; ja no podem amb gest enèrgic demanar justícia als de baix, car, els de dalt, pugen massa sovint les escales del Govern civil, i les del Ministeri de la Governació. Els que han governat la ciutat durant tants anys, han demanat masses vegades favors a Madrid, i ara les nostres boques estan tancades per a demanar justícia.

Ha arribat per això, l'hora de la justícia, i els mals pastors de la ciutat són expulsats del govern del municipi i en llur violenta retirada escupen verí, i taquen amb sang... com tots els caciquismes abans de morir.

La política atravessa actualment un període de forta agitació en el qual el catalanisme va guanyant-hi terreny. El republicanisme històric se'n va a la posta, deixant pas franc als ideals que miren de cara al món.

La vida social travessa en els moments actuals un període de forta agitació. La vaga sostinguda durant quatre mesos per 700 obreres d'una sola fàbrica, agreujada aquests darrers dies, ha arrocegat a la vaga a la totalitat dels obrers de la mateixa—prop d'un miler—i ara actualment se planteja potencialment la vaga general de tots els estaments obrers de la ciutat. Es de desitjar que a l'hora que siguin llegides aquestes ratlles hagi estat conjurat el conflicte, per a solució del qual crec absolutament en l'organització dels nostres obrers i en la civilitat amb que realitzen els seus drets socials. Si l'actualitat no'n val de menys, ja tindrà al corrent als llegidors de LA NACIÓ de la solució d'aquest conflicte.

ESTEVE MASSAGUÉ

Reus, Juliol 1915.

RENAIXEMENT

El número de demà conté el següent sumari:

El desacord social, Esguards, per Maig.—La col·lecció Ferriol i la Junta Autònoma de Belles Arts, per J. Sacs.—Els estudis econòmics, per F. Rosell.—De Retorn, per Alfons Maseras. Preliminars a l'estudi determinatiu de la nacionalitat, per Josep Mallofré.—Les conferències de la Joventut Nacionalista de Catalunya: El Nacionalisme i la pena de mort, per En Manel Alcàntara i Gusart.—La socialització de la terra, per En Manel Serra i Moret.—Noticiari.

La culpabilitat de la Guerra d'Europa és exclusivament de l'Alemanya des de l'invasió de la Bèlgica pels seus soldats

Conferència d'Emili Vandervelde, ministre socialista de Bèlgica, donada a Gentilly
: : : : : davant un auditori tot proletariat (Acabament) : : : : :

Agressió premeditada

Si passem a Bèlgica, veurem com, després de l'atentat, després del crim, després de la confessió feta pel Canciller al Reichstag alemany de la realitat de tal crim, s'ha assajat d'explicar i justificar les coses, en dient que ja al 1906 Bèlgica s'havia posat d'acord amb l'Anglaterra directament, i indirectament amb França, per mig d'una CONVENCIO militar contra Alemanya. El que hi havia hagut era una CONVERSACIO, tinguda a Brussel·les, entre el colonell Ducarne, de l'Estat Major belga, i l'agregat militar anglès, havent-se emès l'hipòtesi que en cas de guerra europea l'Alemanya podria passar per Bèlgica, i dintre d'aquesta hipòtesi se'ns prevenia que si Bèlgica fós incapaç de defensar-se, l'Anglaterra estava obligada a intervenir. Més, en el procés verbal d'aquesta conversació, trobada pels alemanys als arxius de nostre departament d'affers estrangers, hi estava dit formalment que, en tot cas, l'intervenció militar anglesa no havia de tenir lloc sinó després que les armes alemanyes haguessin passat la frontera. I és per una veritable falsia que la Premsa alemanya, que ha publicat aquest document, s'ha oblidat, o ha fet veure que s'oblidava, d'aquesta frase essencial: *l'Anglaterra n'interviendrait que si l'armée allemande avait passé la frontière*.

Què significa aquesta conversació de 1906? El que, des d'aquell moment, la Bèlgica, com l'Anglaterra i la França, se malfiaven de l'Alemanya. I els fets han demostrat que nostra malfiança era fundada. Ja en els llibres, devinguts cèlebres, del general von Bernhardt s'hi havia dit que en cas de guerra europea seria molt precís que Alemanya passés per Bèlgica. Això podia ésser considerat com una opinió individual. Emperò al 1913 el govern alemany mateix adoptava aquesta opinió i en una nota secreta, relativa al reforçament de l'armada, s'expressava així:

«Hem d'ésser forts, per a poder anorrear, d'un poderós cop en massa, nostres enemics de l'est i de l'oest. Més, en la guerra propera és precís que els petits Estats siguin condemnats a seguir-nos o a ésser subjectats. De qualsevol manera, ses armades i ses places fortes poden ésser ràpidament vençudes o neutralitzades, i això podrà ésser versemblablement el cas per a la Bèlgica i per a l'Holanda.»

Ho sentiu? Les petites nacions deuen haver de seguir als alemanys, o elles seràn neutralitzades. Nosaltres no hem volgut seguir, i miren de subjectar-nos. Per a cerciorar-se de la premeditació germànica, cal sols veure la carta de les línies ferroviàries, totes d'interès estratègic i convergents a nostra frontera, de manera que facilitin l'invasió de nostre territori. (Moviments.)

Però —podreu dir-me— com és que amb

aquestes condicions menaçadores, els aliats futurs no han estat preparats per a la resistència? Per què? Perquè al mateix temps que el governamentalisme alemany *prenia aquestes mides, s'esforçava en condormir la malfiança de Bèlgica*.

Quan el kaiser vingué a Brussel·les, fa tres anys, en el calor comunicatiu d'un banquet digué que ell no tenia millors amics que els belgues... Un quant temps més enllà, seguint un costum tradicional, el rei Albert feia sa visita a Liège. Se li oferí una festa, a la qual hi assistí un delegat d'Alemanya, i aquest delegat prengué la paraula per a assegurar-nos l'amistat del seu país. I aquest delegat era von Emmicli, el mateix que pocs mesos després manava l'armada alemanya contra Liège. (Sensació.) Es més. El diumenge que precedia a la guerra, al dematí, l'ambaixador de l'Alemanya a Brussel·les era entrevistat per un dels nostres grans rotatius. Se li feu la pregunta de si Bèlgica havia de témer res, i respongué: «No. Pot ser que a la casa del vostre veí s'hi calí foc, però la vostra està assegurada.»

Això fou dit al matí, i poques hores més tard el mateix ministre anava al departament de Negocis estrangers i posava la Bèlgica en el dilema de deshonrar-se o d'exposar-se a l'agressió del cesarisme germànic. (Aplaudiments.)

En fi, dos dies després les caretes queien, els vels eren forabandits i, en un accés de franquesa, el canceller Bethmann-Hollweg declarava que la frontera belga havia estat violada, que les tropes alemanyes marxaven damunt Liège, que això era una injustícia, una violació del dret internacional, però que aquesta injustícia era necessària per a la victòria de l'Alemanya, i que la necessitat no co-neix la llei. (Rumors i forts aplaudiments.)

Aquells que saïven l'honor

Això fou dit. I davant l'home que així confessava son crim hi havia els cent Diputats de la Social-Democràcia, i hem de constatar, amb tristesa i un adoloriment que en tota la vida no oblidarem, que en aquest moment no havem pogut trobar un sol socialista capaç de reprobar aquest crim a aquell que acabava de fer-ne confessió! (Vius aplaudiments.)

Oh! Jo ja sé que després alguns han revingut a millors sentiments. I fins s'han arriscat a fer protestes platòniques. Entre els socialistes alemanys crec que dec haver de rendir homenatge a un Leibknecht i a un Bernstein per damunt de molts altres. Ells dos salven l'honor, al costat dels Diest i Aerschot, que vingueren a la Casa del Poble de Brussel·les vestits d'uniforme i ens digueren a conseqüència de l'incendi de Lovaina i dels atropells de Visé: «Vostres desgràcies? Us en heu de culpar a vosaltres mateixos: res més fàcil que evitar a la Bèlgica la sort que li ha estat

infligida. Per què no'ns heu volgut deixar passar?» (Aplaudiments.)

Els benifets de la neutralitat belga

No és sols pel respecte a les firmes dels tractats que Bèlgica ha defensat sa neutralitat. La neutralitat belga no era sols un aventatge per a nosaltres, sinó que era, àdhuc, una garantia per a França contra Alemanya, i era una garantia per a Alemanya contra França.

Jo estic convençut que el govern francès mai hauria comès contra Bèlgica ço que estic reprovant del govern alemany. Més, si les armes franceses, per a copsar un èxit, haguessin invadit nostre territori, estic segur que no s'hauria trobat a la Cambra francesa un sol socialista que no aixequés son crit d'indignació. (Vius aplaudiments.)

Nosaltres no hem volgut vendre'ns tampoc a l'or de l'indemnització que se'ns prometia si deixàvem passar l'armada alemanya, perquè era el nostre deure defensar-nos i perquè la democràcia francesa, junt amb la França, haurien estat estrangulades i vençudes! (Vius aplaudiments.)

El martiri de la Bèlgica

Vosaltres no l'heu vist com jo l'he vist, com l'hem vist tots nosaltres. Tot el nostre país ha estat ple d'afusellaments, d'incendis i de ruïnes de barbes desenfrenats.

Bèlgica, amb son martiritzament, ha devingut un símbol: ella és l'encarnació vivent del Dret, i això, per damunt de l'Alemanya, que n'és l'atropelladora. Això demostra que la justícia és al nostre costat. (Aplaudiments.) I és per això que cada dia és més gran aquesta coalició dels aliats, que ha de vèncer el militarisme germànic.

Heu reflexionat en la coincidència de que per dues voltes, durant cent anys, l'Europa se troba unida, coaligada contra un sol país? Estem a la vigília de l'aniversari de Waterloo. Fa cent anys, al 1815, el món enter s'aixecà contra Napoleó, millor dit, contra el cesarisme. I avui, al 1915, el món enter s'aixeca contra Guillem II, nova encarnació del cesarisme. Entre aquests dos esdeveniments que han canviat la faç del món hi ha una forta analogia, emperò també algunes diferències!

Cèsar i Cesarió

Entre Napoleó i Guillem cal senyalar algunes diferències. Napoleó va entrar victoriós a totes les capitals d'Europa: a Roma, a Varsovia, a Berlín, a Moscou. Ell marxava precedit de la victòria. I duia amb sos bagatges, el Codi civil, aquest testament de la Revolució.

En quan a Guillem, aquest no és un Cèsar, és un Cesarió. Ell no ha entrat encara mai en cap capital enemiga, ni a París, ni a Varsovia, ni a Londres, enlloc, i ell no porta amb sos bagatges res més que'l Manual de la

guerra prussiana i el Codi de l'incendi, de l'assassinat i de la devastació.

Emperò hi ha una altra diferència entre les dues èpoques: al 1815 a Waterloo, els adversaris de Napoleó eren els representants del règim reulat, i aquells que volien restablir el feudalisme i que durant mig segle feren planar damunt l'Europa la tirania de la Santa Aliança; en tant que'ls adversaris de Guillem II són els pobles lliures de l'Europa occidental; és la França republicana; l'Anglaterra democràtica, l'Itàlia,—que saluda sa entrada a la guerra—i en fi, el poble rus, el qual poble fa ja un segle que després de cada guerra, victoriosa o disortada, ha anat guanyant un xic de llibertat cada vegada!

Waterloo fou la fi del despotisme militar, més l'en succeí un despotisme clerical i feudal; el Waterloo aon s'enfonsarà la poixança de l'imperi germànic, serà el començament de l'era nova: el regne de la democràcia en l'Europa assegurada i lliberada.

Veu's-aquí perquè, ciutadans, contràriament a ço que pensa Scheidemann, els socialistes belgues, com els socialistes francesos, estan decidits a empenyar aquesta guerra fins a l'acabament,—car això és una guerra a la guerra, és una guerra per a fundar a Europa institucions democràtiques, bases intangibles de la pau! (Forts aplaudiments).

I quan serem vencedors, quan el militarisme prussià serà esclafat, quan haurem lliberada l'Alemanya a l'ensem que l'Europa, allavors l'Internacional serà possible, car ella se reorganitzarà entre els pobles lliures, tenint el sentit de la llibertat. I vegeu perquè estem units; perquè el net de Karl Marx, fundador de l'Internacional és al meu costat per a dir-nos: aquesta guerra prepara temps millors, temps en els quals, a la fi, el vell món feudal haurà definitivament desaparegut. I allavors quan la Bèlgica serà lliberada, quan la França serà deslliurada, quan no hi haurà més que pobles lliures a Europa, quan tots els crims hauran estat pagats i quan el poble alemany serà tornat a si mateix, allavors l'Internacional serà possible, i direm, aleshores més que mai: Proletaris de tots els països, uni-vos!

(Forts aplaudiments coronaren aquest brillant parlament. A l'abandonar la tribuna, En Vandervelde fou aclamat amb gran entusiasme).

AL VOL

FRANÇA NO VOLIA la guerra, França no estava preparada per a la guerra. I no-res-menys, declarada la guerra, França plantà cara a l'invassor i el derrotà al Marne.

Els mateixos que veien inevitable l'anorreament de la França, després dels dies gloriosos del Marne, afirmaren —ara ja callen— que la victòria no era de la França, que era dels generals catòlics i dels religiosos que s'havien incorporat, i que França triomfaria enderrocant la república i retornant als bons temps de conservadurisme i religió oficial.

La França imperial, conservadora i religiosa fou vençuda per a sempre més a Sedan: els teutons de Bismarck i de Moltke la subjugaren i feren passar al vell emperador Guillem I per sota l'arc de l'Estrella. La França lliure, democràtica i governada per esperits socialitzants i per republicans defini-

tius, contrària a la guerra, lleialment pacifista i francament antimilitarista, tenint l'enemic poderosíssim i ben preparat, havent posat la planta feixugament dominadora al cor de l'Estat, cinquanta kilòmetres més enllà de París, se redreça i amb esforç patriòtic; civil, l'empeny i l'empaïta cap a la frontera belga. I allí el té subjecte encara.

D'això en treuen la conseqüència que els triomfadors de 1914 no serveixen i que la França reaccionarà i entregarà l'Estat als vençuts, per ineptia i per corrupció, de 1870.

Certament, aqueixa és una lògica eixafadora. I s'usa aqueixa lògica, malgrat s'hagi vist que el ministeri nacional, que amb motiu de la guerra se va constituir per a defensa de la França, no compta amb cap representant directament conservador ni religiós; més ben dit: els vençuts de 1870 no hi han «capigut».

La nostra lògica: finida la guerra, la França seguirà amb més fermesa que mai l'ideologia lliberadora que ha caracteritzat la tercera república. I anirà més endavant, encara.

Com digué *La Veu de Catalunya*, al cim del Tibidabo hi havia, la nit de l'àpet en honor dels parlamentaris de la Lliga, el centre de la política espanyola. Ni una veu discrepà: tots parlaren com a perfectes polítiques espanyols. Tots els discursos foren una veritable censura de la política regionalista i una confessió de mansuetut i d'ignocència polítiques, que posen en ben poc galdosa situació als parlamentaris homenatjats.

S'ha de dir, però, que tot això és lògic, perquè ells, els de la Lliga, són conservadors i regionalistes, i no usen ni poden usar altre procediment que aqueix que 'ls empeny a *ésser centre de la política espanyola*.

Com ells no són nacionalistes ni socialistes, no han dit res dels que França ha tret de compte, i ni al·lusions han dirigit als bons conservadors que han negociat amb mal art. I, és clar, pobrets! no hi ha més moral ni més patria que el negoci amb frau.

Com que parlaven al cim del Tibidabo, es pensaren que de tot Catalunya els sentirien, i s'esforçaren en dir als obrers que quan vinguin les vaques flaques no facin responsables als austers dels patrons que han estat trets de compte per França; que tota la culpa la té el poder executiu de l'Estat espanyol, de qual política n'és centre el regionalisme quan se reuneix al cim del Tibidabo.

D'aquí baix el fons de la ciutat, exposant-nos, és clar, a que no ens senti persona que s'ho valgui, LA NACIÓ repeteix: l'Estat sempre és culpable, perquè sempre l'erra, i, el que és pitjor, que l'erra a gràntic; més, en aquest cas concret, el poble de Catalunya, el veritable productor de Catalunya, ha de demanar comptes als industrials de la nostra terra que França ha tret de compte.

N'hem de passar comptes de tot això. Tant en nom de la nostra Catalunya com perquè ho han d'exigir els proletaris productors.

En aquest assumpte la Lliga tapa, i tota la munió d'avancats de per riure que aquí patim callen.

L'àpet del Tibidabo els regionalistes afirmaren que ha estat el començament d'una campanya. També en serà el fi, oi?

Ningú, ni el poder executiu se 'ls ha escoltat. Això de cridar Al llop!... Al llop!... des d'un àpet... és tant vell!... En Dato ja sab que no costa res d'enganyar-los...

Diumenge passat hi hagué festaça grossa, celebradora del començament de les obres que s'han de realitzar per culpa de l'Exposició d'Indústries Elèctriques i... encara més títols que no recordem.

Del que si ens recordem és:

1.er Que fa un any que l'Europa està encesa en guerra; que el fi d'aquesta guerra no és obidor, i que l'Exposició ha de celebrar-se en 1917.

2.^{on} Que aqueixa projectada Exposició és,

veritablement, una conjunció regionalista-ràdical que s'tapa amb totes les excuses que són de consuetud en casos conssemblants.

3.er Que a la Plaça de Catalunya hi ha un gran anunci de l'Exposició en castellà i enlloc cap en català. En això hi ha hagut fermesa. La conjunció no ha claudicat.

4.^{rt} L'Alcalde popular, antiburgès i revolucionari, va portar-se com cal, fent els honors, no per obligació, que fins a aquesta pot mancar-se, sinó per gust, al senyor Nunci de S.S. monsenyor Ragonesi, amb una distinció i una finor tant italianes, que S.E. en quedà encantat i no sabé endevinar que se les havia amb un terrible rebel. La conjunció ferma; no res de mancaments.

5.^{on} No se sab on se va. Vinga inflar-ho tot, vinga donar-ho tot per excel·lent i per magnífic i per grandios... i el món estabellant-se la crisma, i els que no se l'estabellen tenen la vida adolorida, i aquí mateix a Catalunya la tristor i l'angunia s'endú a tothom. La conjunció, però, sempre ferma, va endavant sempre.

Ens confessem ignocents de debò. Perquè no entenem, nosaltres, els renovadors, els contraris irreductibles de les farses polítiques, com és possible que col·laborin juntes persones, organitzacions, nuclis d'acció política que a tota hora es difamen i es maltracten fent-se justícia. No hi entenem res. De cor que no hi volem entendre res.

El renaixement nacional de Catalunya ha fet néixer institucions de gran profit per a la vida espiritual de la nostra terra, i fins alguna que haurà de determinar benefici, en l'avenir, a la vida industrial i comercial. Diguem ben clar, però, que totes les institucions que han nascut han estat creades i organitzades per elements mancats en absolut de potencia econòmica. Els rics no han creat res; Catalunya no res els deu.

Hem patit i patim uns rics que, además dels defectes naturals que la riquesa dóna, arreu del món, no tenen ideologies ni entusiasmes. La patria no els mou per a res; la solidaritat social, avui indiscutible, tampoc.

Només han curat de fer diners i si qual-sevulga institució han fundat ha sigut de caràcter antinacional i antisocial. Ells amb ells mai s'entenen; només quan els convé haver-se-les amb Madrid.

Aquí a Catalunya no se coneix cap institució destinada al perfeccionament de les funcions socials que realitza la burgesia industrial, comercial i econòmica. Ningú s'ha preocupat mai d'organitzar la banca, l'indústria i el comerç: sembla que de tant bé que's coneixen l'un tem a l'altre.

Aquí, on l'associacionisme és tant extès, no hi ha cap associació de perfeccionament tècnic per a burgesos. Tot se fa de qualsevulga faïç. A cada pas sobrevenen crisis de producció per l'incompleta i defectuosa que és la nostra funció productora.

Això revolta les sangs, perquè no'ns manquen aptituds de valú; el que de debò manca, per ara—me refereixo als burgesos—és sentit ètic social; de moral individual no se'n va tampoc pas gaire abundós.

Aquí ens enganyem que és un gust. I els burgesos se n'aprofiten, tot fent el pagès. Els temps avencen, però. La bona fè vé que s'acaba, i la veritat penetra a la consciència del poble, i aquest, que és sobirà i posseeix en absolut una valú superior als burgesos, un dia o altre els situarà, els residenciarà i els obligarà a complir el llur deure social, com a catalans, posant les llurs funcions socials en el grau d'integralitat i de perfeccionament que cal, i com a activitats econòmiques imposant-los les noves reformes que el treball exigeix.

Així ha passat i va passant a tot el món. Així passarà a Catalunya, perquè en el nostre renaixement nacional hem assolit l'instant al qual els rics han de contribuir-hi, de bon grat o per força.

Comité de Premsa de la Unió Catalanista

Nombre actual d'abonats a
RENAIXEMENT i LA NACIÓ
996

Nombre de sotscrits a la coope-
ració de 50 pessetes
93

Unió Catalanista

Secció Oficial

Casal Nacionalista del Districte VI

LA Secció d'Educació d'aquest Casal està organitzant per al proper mes de Setembre, un concurs de Lectura Catalana per a nois i noies habitants en el districte.

Ademés, el Consell Directiu del propi Casal, davant la gran afluència de nous socis i desitjant portar a terme, dintre poc temps, un vastíssim programa d'efectivitat dels nostres principis, ha acordat traslladar el domicili social a altre local més espaiós i més cèntric, que molt probablement serà inaugurat a mitjans del vinent agost.

Els nostres amics del districte sisè que encara no pertanyin al Casal i desitgin esser-ne socis, poden dirigir-se per escrit al local social d'ara, Balmes, 130 primer, fins al 15 del vinent agost.

Juventut Nacionalista de Catalunya

Avui, dissabte, a les deu de la nit, al Casal Nacionalista Sagrerenc (Sagrera, 155, c/à n Gaig) tindrà lloc la 8.ª conferència del cicle de la Joventut Nacionalista de Catalunya.

Aquesta conferència, que versarà sobre el tema: «L' ensenyança obligatoria i a càrrec de la Nació», serà desenrotllada per en Lluís G. Castella.

Casal Nacionalista Martinenc

Amb motiu del II aniversari de sa fundació, celebrarà aquest Casal, avui i demà diferents actes, sots el detall següent:

Avui, a les nou de la vetlla, tindrà lloc un miting d'afirmació de les noves orientacions de l'Unió Catalanista, a càrrec dels pro. agandistes F. Pineda i Verdaguer, Pere Oliver, Josep M.ª Gibert i Enric Nadal i Blanc.

A la tarde de demà a la una, se donarà un dinar, dedicat a l'Esbart Dançaire del Casal, el qual, després, a les cinc, executarà escollits ballets populars. A continuació, la cobla Barcino donarà una exclusiva audició de sardanes. I a dos quarts de deu de la vetlla, l'elenc dramàtic representarà *Els segadors de Polònia* i *El carro del vi*, llegint-se, ademés, poesies i treballs commemoratius de la festa, per les diverses seccions que actuen al Casal, finalitzant les festes amb un parlament del senyor President.

La «Joventut Catalanista de Barcelona» ha quedat domiciliada en el local del carrer d'Alvarez, 6, pral., qual estatge social, el Consell Directiu, es complau en oferir a totes les entitats de Unió Catalanista.

En el darrer Consell General que dita Joventut celebrà, va discutir-se lliurement la conveniència de portar a cap freqüents actes politico-culturals, regnant gran entusiasme entre els socis, molts dels quals s'oferiren al Consell Directiu per ajudar-lo en els treballs d'organització d'aquests actes.

També foren admesos bon nombre de socis, i per fi, s'acordà, unànimement, enviar un comunicat a l'Alfons Maseras, posent-li de relleu l'interès amb que ls joves nacionalistes catalans veuen la tasca que aquell vibrant escriptor s'ha emprès per a fer conèixer les aspiracions lliberadores de Catalunya davant del món.

NOVES

HAVENT-SE rebut en aquesta Redacció algun sots sense cap segell d'entitat ni firma que l'avalí, hem de fer constar, novament, que no'n publicarem cap que no vingui amb els requisits esmentats.

Degut a les noves orientacions acordades per l'Unió Catalanista, el Centre Republicà Català Sang Nova, en assemblea extraordinària celebrada el dia 18 del corrent, acordà adherir-se a la nostra agrupació patriòtica.

Que siguin benvinguts en les nostres rengleres els entusiastes companys que tant intensament han propagat els idealismes patriòtics per la popular barriada d'Hostafrancs.

Les conferencies donades darrerament al Casal Nacionalista de Sans «Els Segadors» i al Casal Catalanista del Districte III, pels individus de la Joventut Nacionalista de Catalunya, senyors Alcàntara i Gusart i Serra i Moret, respectivament, tractaren, el primer, d'«El Nacionalisme i la pena de mort», i el segon, de «La socialització de la terra», temes interessantíssims, que foren magníficament desenrotllats per ambdós conferenciantes, de qual tasca *Renaixement* d'aquesta setmana se n'ocuparà amb l'extensió deguda.

Ens comunica el nostre corresponsal de Buenos Aires, l'estimadíssim amic En H. Nadal i Mallol, l'arribada a aquella capital del culte poeta català En Josep Carner, que el dijous, dia primer del mes actual, donà una conferència al «Casal Català» tractant el tema «L'Esperit de Catalunya».

En un dels propers números ressenyarem com mereix, l'important acte.

Ha quedat definitivament constituït el Casal Catalanista del Districte X, havent estat elegida la Junta Directiva següent:

President, Blai Mor Gomis; vispresident, Ramon Soler Miracle; secretari, Francesc Albor Obiol; vicesecretari, Pere Casademont Gasull; tresorer, Manel Cluet Valls; vocals, Josep Forgas Borrell i Candi Ruiz Martínez.

S'acordà també, per unanimitat, adherir-se a l'Unió Catalanista.

Dijous passat, nostre volgut Director, Francesc X. Casas Briz, contragué matrimoni amb la gentil senyoreta Josepa Armadàs.

Desitgem als joves esposos una feliç lluna de mel.

Aplec de la sardana

ANY IX

Concurs de sardanistes. —La vetlla del diumenge dia 8 d'Agost tindrà lloc al Turó Park un Concurs de sardanistes, el qual se regirà per les següents

BASES

- 1.ª El Concurs serà de lluïment.
- 2.ª Tindran dret a pendre-hi part totes les colles que s'inscriguin abans del dia 2 d'Agost.
- 3.ª Les inscripcions deuen adreçar-se a En Joan Bel, Pla de la Boqueria, 1 i 3, botiga.

4.ª Les inscripcions deuen ésser sol·licitades per escrit, fent constar el nom de la colla, els noms i adreces de tots els que la formin, així com els del cap de colla de la mateixa.

5.ª També s'expressarà si la colla pren part en el Concurs en representació d'alguna entitat o independentment.

6.ª Les colles poden ésser formades per homes sols o per parelles; però, en igualtat de mèrits, els premis s'adjudicaràn a aquestes darreres.

7.ª El preu d'inscripció és de cinc pessetes per colla, i en l'acte de la mateixa se facilitaràn les contrasenyes per a l'accés al local el dia del Concurs.

8.ª Les colles deuràn reunir-se en el lloc i hora que's farà públic per la Premsa diària.

9.ª L'adjudicació de premis se farà pública en l'acte mateix del Concurs, essent inapel·lable el fallo del Jurat.

PREMIS. —S'adjudicaràn Cinc Premis a les colles que per ordre de mèrit ballin amb major unitat i elegancia la sardana *Cançó de Maig* de mestre Francesc d'A. Font, que deurà ésser degudament repartida a l'usança empordanesa.

Els premis seràn els següents:

- 1.er Cent cinquanta pessetes i la Gran Copa Turó Park.
- 2.^{on} Cent vinticinco pessetes.
- 3.er Cent pessetes.
- 4.^{rt} Setanta cinc pessetes.
- 5.^{nt} Cinquanta pessetes.

Cas de creure-ho necessari, queda facultat el Jurat per a repartir els premis en altra forma.

La C. E. de la festa anyal Aplec de la sardana ha acceptat amb gust l'encàrrec que se li ha conferit per a l'organització d'aquest Concurs, lo-grant revestir-lo de l'importancia que aquesta mena de Concursos creu que han de tenir, tant per la qualitat dels premis com per la competència dels senyors que formen el Jurat, al costat del nostre President, t'ets ells representants d'honorables entitats catalanistes.

Feta l'organització, doncs, aquesta Comissió ha acabat el seu comès, i a tots us desitja molta sort en aquest torneig, nou homenatge a la nostra dansa nacional. —Per la Comissió Organitzadora, EL SECRETARI, J. Sanxo i Farrerons.

Formen el Jurat Qualificador els senyors següents:

President, don Josep Mallofré (de l'Aplec de la Sardana); vocals: don Francesc Pujol (de l'Orfeó Català); don J. Sala i Ricol (del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria); don Joan Balcells (de l'Orfeó Gracienc); don Claudi Cuchillo (de l'Ateneu Autonomista del Districte VI); don Ricard Ribé Farrán (de l'Ateneu Obrer del Districte II); don Enric Riba (de l'Ateneu Obrer Català de Sant Martí); secretari, don Francesc d'A. Font (mestre compositor).

CORRESPONDENCIA

N. C: Santes Creus. —Mercès pel nou abonament; el pagament pot efectuar-se per giro postal o amb segells de correu de 0'05.—J. S. i G: Riera. —Presca nota del seu abonament. Mercès.—Ll. S. B: Canet de Mar. —Rebudes les tres sotscripcions: novament mercès.—R. S. B: Capsanes. —Agrahim com val el seu desinterès. Enviem els exemplars de més i els exemplars de manifestos.—Ll. Ll. i S. —Ciutat: Si escriviu curt i condensant més els assumptes, podeu fer algun treball publicable. El d'ara no ho és.—A. F. i B. —Ciutat: Desdú del caràcter de LA NACIÓ.—J. A. —Vilafranca del Penadès: Li arreglarem un xic i el publicarem.

LA NACIÓ

EDICIÓ DEL COMITÉ DE PREMSA
DE LA UNIO CATALANISTA

ABONAMENT

- 1 pesseta trimestre — Estranger: 1'50 pessetes
COMBINACIÓ AMB «RENAIXEMENT»
2'50 pessetes trimestre — Estranger: 4 pessetes

Imp. Josep Sabadell i C.^a, S. en C.—Mallorca, 257 bis

**Migranya, Dolors Neuràlgics,
Febres, etc.**

es curen amb

Kalmine

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu,
J. Uriach i Cia., J. SEGALÀ

AL DETALL: en totes les farmàcies

CAPSES D'UN CAXET: 35 cts.

Calçat a Mida

BENET FERRER

Carrer de Ramalleres, 4

Pintura Decorativa :::::

PERE PASCUAL

Encàrrecs: Ribau, 25, entl., 2.^a

METXERO FÉNIX - BARCELONA

**Modes i Merceria :::::
de Masià i Delclós**

S. en C.

Brodats, Cintes, Sedes, Gasses,
Puntes, Botons, Agulles, etc., etc.

Preus incompetibles

HOSPITAL, 21

Fàbrica de Xocolates

Qualitats selectes

Productes purs

Francesc Castellà

Plaça de la Llana, 18

**Fàbrica de Guants
de pell i de punt**

DIPÓSIT DE MITJES I MITJONS
Classes selectes

VENDA A L'ENGROS I A LA MENUDA

Junqueres, 12, pral.

VINS FINS DE TAULA

□ □

CASTELL DE CUNIT

□ □

Representant: **JOSEP VIDAL**

Ronda Sant Antoni, 74, 3.er, 1.^a

□ □ □ **Tallers Gràfics** □ □ □

J. SABADELL & C.^a, S. en C.

— — Obres de text — —
Revistes : Periòdics : Fascicles
Catàlegs : Circulars : Factures
Talonaris : Memoràndums : Es-
queles mortuòries : Targetes i
tota mena de treballs comercials

: Casa especial per a Carnets :
Calendaris i Etiquetes en relleu

Mostruaris de totes menes
:: i Llibres ratllats ::
Religats de luxe i econòmics

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

Mallorca, 257 bis-BARCELONA

TELEFÓN 7210